

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-06-05

Vår referens

Ghazal Delafrouz

Utredningssekreterare

ghazal.delafrouz@malmo.se

Återrapportering av risker med höga riskvärden som inte ingår i intern kontrollplan

GYVF-2025-2378

Sammanfattning

Intern kontroll är en del i Malmö stads kvalitets- och utvecklingsarbete och syftar till att säkerställa att lagar, policyer, rutiner och andra styrdokument följs och att allvarliga fel upptäcks och åtgärdas. En god intern kontroll tillser att verksamhetssystem och rutiner är ändamålsenliga, att redovisning är korrekt, att information rörande verksamheten är god och att verksamheten skyddas mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar.

Arbetet med intern kontroll bygger på riskanalyser som genomförs inom respektive förvaltning för att identifiera, värdera och föreslå hantering av risker. De risker som bedöms vara prioriterade omsätts i internkontrollplaner bestående av planerade granskningar och direktåtgärder. Föreliggande rapport avser återrapportering av risker med höga riskvärden som inte ingår i intern kontrollplan.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner återrapportering av risker med höga riskvärden som inte ingår i intern kontrollplan.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-06-13 Återrapportering av risker med höga riskvärden som inte ingår i intern kontrollplan, reviderad version efter GVNAU
- Protokollsutdrag §90 GVNAU 2025-06-04 Risker med höga riskvärden som inte är med i internkontroll

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-06-04

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-06-13

Beslutet skickas till

Stadsrevisionen för kännedom

Ärendet

Intern kontroll är en del i Malmö stads kvalitets- och utvecklingsarbete och syftar till att säkerställa att lagar, policyer, rutiner och andra styrdokument följs och att allvarliga fel upptäcks och åtgärdas. En god intern kontroll tillser att verksamhetssystem och rutiner är ändamålsenliga, att redovisning är korrekt, att information rörande verksamheten är god och att verksamheten skyddas mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar. Intern kontroll är en process som bygger på en samverkan mellan såväl den politiska ledningen som ansvariga chefer och övriga medarbetare. Processen – som beskrivs i Malmö stads reglemente för intern kontroll – syftar till att med en rimlig grad av säkerhet uppnå:

- att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv,
- att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig, samt
- att lagar, förordningar och styrdokument följs.

Arbetet med intern kontroll bygger på riskanalyser som genomförs inom respektive förvaltning för att identifiera, värdera och föreslå hantering av risker. De risker som bedöms vara prioriterade omsätts i internkontrollplaner bestående av planerade granskningar och direktåtgärder. Föreliggande rapport avser återrapportering av risker med höga riskvärden som inte återfinns i internkontrollplanen.

Återrapportering av risker med höga riskvärden som inte ingår i intern kontrollplanen

Nedan redovisas arbetet med risker med höga riskvärden som inte återfinns i internkontrollplanen.

Risk för få frånvaroutredningar i förhållande till frånvarostatistik

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidare hantering	Till plan
Risk för få frånvaroutredningar i förhållande till frånvarostatistik	4. Troligt	4. Allvarligt	16 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk att för få frånvaroutredningar genomförs i förhållande till frånvarostatistik på grund av otillräcklig kunskap om rutiner avseende frånvaroutredningar vilket kan leda till att eleverna inte uppnår gymnasieexamen eller gör avbrott.					
Riskansvarig					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Avdelning elevhälsa och samordning					

Kommentar:

För att öka kunskapen om rutiner för frånvaroutredningar, har avdelningen för elevhälsa och samordning under våren 2025 fortsatt arbetet med kunskapshöjande insatser riktat till skolledning, elevhälsopersonal och lärare. Utbildningscheferna har under 2024 genomfört en workshop med rektorerna i syfte att utveckla gymnasieskolornas frånvaroarbete. Fokus var bland annat på respektive skolas frånvarostatistik och antal gjorda frånvaroutredningar, kopplat till skollagens krav. Resultat av denna workshop har under våren följts upp av utbildningschefer. Avdelningen för kvalitet och utveckling erbjuder skolledningen vidare stöd i att analysera frånvarodata.

En översyn över förvaltningens rutiner kring frånvaro, samt ett bättre och mer nyanserat dokumentationsstöd för frånvaroutredningar och uppföljning av problematisk skolfrånvaro, har påbörjats under vårterminen 2025 och kommer att fortsätta till höstterminen 2025. Översynen tar sin utgångspunkt i en extern granskning som genomförts på en av gymnasieskolorna under hösten 2024, som bland annat hade fokus på frånvaroutredningar.

Elevhälsopersonal, bland annat psykologer, kuratorer och skolsköterskor, har tagit del av fortbildning kring kartläggning och analys av skolfrånvaro, i syfte att höja kvaliteten på frånvaroutredningarna.

Skolsocialt team ger stöd till enskilda elever som har problematisk skolfrånvaro och deras vårdnadshavare. Skolsocialt team har fortsatt att utveckla och implementera sitt arbete under våren 2025.

Föräldraskapsstödjare har under våren 2025 erbjudit vårdnadshavare vars barn har hög frånvaro stöd både individuellt och i grupp. Syftet med verksamheten är att ge vårdnadshavare verktyg att stärka sina barn och därmed ge eleverna bättre förutsättningar att klara sina gymnasiestudier och minska risken för att de utvecklar normbrytande beteende, exempelvis hög skolfrånvaro.

Den lokala elevhälsan på Pauliskolan och Malmö Citadellgymnasium har förstärkts med medarbetare som har särskilt fokus på att arbeta närvarofrämjande.

Risken följs upp inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete.

Brister i efterlevnad av rutin för referenstagning

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Brister i efterlevnad av rutin för referenstagning	3. Möjlig	5. Synnerligen allvarligt	15 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk för bristande efterlevnad av rutin för referenstagning vilket kan leda till missvisande referenser med felrekrytering som följd.					
Riskansvarig HR-avdelningen					

Kommentar:

Referenstagning är ett obligatoriskt moment i samtliga rekryteringsprocesser och förvaltningen har rutiner för att säkerställa att det genomförs vid rekrytering. Enligt rutinen inhämtas referenser från minst två källor och valet av referenspersoner behöver vara adekvat utifrån den sökandes CV och den specifika anställningen. Som huvudregel inhämtas referenser från nuvarande och tidigare chefer. Om den sökande tidigare har varit anställd av Malmö stad, ska referenser alltid inhämtas från den dåvarande chefen. Referenstagning ska utgå ifrån en strukturerad referensguide, då det minimerar risken för att mänsklig bias påverkar utfallet. I Malmö stad finns ett digitalt systemstöd Refapp som ska användas vid referenstagning. I systemet finns färdiga referensguider, som kan kompletteras med frågor med utgångspunkt i kravprofil i den aktuella rekryteringen. Referenspersonerna använder BankID för att verifiera sin identitet och systemet varnar om samma IP-adress används av den sökande och referensperson. Referenspersonerna lämnar skriftliga referenser och dessa arkiveras i systemet.

HR-konsult utgör ett verksamhetsnära och konsultativt stöd till rekryterande chefer i hela rekryteringsprocessen, inklusive frågor som rör referenstagning. HR-konsult introducerar nya chefer till rutinen för referenstagning, till det digitala systemet för referenstagning och är behjälpliga med handläggningen av rekryteringen.

Artificiell intelligens

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Artificiell intelligens	4. Troligt	4. Allvarligt	16 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk för att vi underskattar möjligheter och utmaningar som följer med AI och risk att vi inte agerar tillräckligt fort för att vara i takt med utvecklingen.					
Riskansvarig Gymnasieutbildningsområdet, vuxenutbildningsområdet, avdelning för ekonomi, fysisk miljö och IT, avdelningen kommunikation, medborgarkontakt och antagning					

Kommentar:

För att AI ska kunna användas effektivt krävs samordning, kompetensutveckling och stödstrukturer både för myndighetsutövningen och i det pedagogiska arbetet.

Huvudmannenss riktlinjer för användning av AI inom de egna verksamheterna tas fram under 2025. Riktlinjerna syftar till att säkerställa att användningen av AI sker på ett säkert och ansvarsfullt sätt med utgångspunkt i gällande regelverk för personuppgiftshantering, Malmö stads informationsklassning samt EU-förordningen AI-Act. Riktlinjerna ska skapa förutsättning till beslut om aktivering av AI-tjänster såsom Googles Gemini och NotebookLM samt andra upphandlade AI-verktyg för medarbetare, lärare och elever. Riktlinjerna kommer vara vägledande för användning av allmänt tillgängliga AI-system inom nämndens verksamheter. Utöver det kommer en handlingsplan för förvaltningens utvecklingsarbete gällande AI att tas fram 2025. I handlingsplanen ingår anvisningar för elever. Anvisningarna belyser de risker och rättigheter elever har och beräknas vara klara inför hösttermin 2025.

Januari 2025 etablerade förvaltningen en ny enhet för digitalisering och IT. Enheten har under våren 2025 rekryterat två utvecklingssekreterare med bland annat ansvar för artificiell intelligens för ett stärkt fokus på utveckling inom området.

Under våren 2025 har utvalda skolledare, chefer och medarbetare inom förvaltningen gått kursen AI i offentlig sektor, organiserad av RISE (Research Institutes of Sweden). Utbildningen har gett upphov till samtal och experiment inom förvaltningen och belyser vikten av att ha ändamålsenliga verktyg. En utmaning som identifierats är hur förvaltningens ska kunna arbeta med AI på data med känsliga uppgifter. Något som förvaltningen undersöker vidare.

Bristfällig efterlevnad av rutiner för disciplinära åtgärder

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Bristfällig efterlevnad av rutiner för disciplinära åtgärder	4. Troligt	4. Allvarligt	16 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk för bristfällig efterlevnad av rutiner för elevärenden på grund av otillräcklig implementering av rutiner vilket kan leda till att elever inte får sina rättigheter tillgodosedda.					
Riskansvarig Avdelningen hållbarhet och nämnd					

Kommentar:

För att stärka skolornas kunskap om regelverket i 5 kap. skollagen rörande disciplinära åtgärder har förvaltningsjurister under våren 2025 genomfört en utbildningsinsats riktad till gymnasieskolornas skolledare. Utbildningen har haft fokus på regelverk och praxis samt utredningsteknik och beslutsmotivering. Den har genomförts vid tre tillfällen under våren. Skolledare vid samtliga gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor har tagit del av utbildningen. Insatser för rektorer inom Komvux har påbörjats och planeras fortsätta hösten 2025.

För att tydliggöra regelverket och underlätta hanteringen av disciplinära ärenden, har förvaltningsjurister kompletterat förvaltningens rutin och stödmaterial för arbetet med disciplinära åtgärder samt tagit fram och uppdaterat tillhörande besluts-, utrednings- och dokumentationsmallar.

Risken följs upp inom ramen för nämndens systematiska kvalitetsarbete.

Risk för brister i implementeringen av reformen GY25/Komvux25

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Risk för brister i implementeringen av reformen GY25/Komvux25	4. Troligt	5. Synnerligen allvarligt	20 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk för rister i implementeringen av reformen GY25/komvux25 vilket kan leda till ej uppfyllda lagkrav och inte kunna genomföra myndighetsutövning. Riskansvarig Gymnasieutbildningsområdet, Vuxenutbildningsområdet					

Kommentar:

Arbetet med implementering av reformen GY25/Komvux25 följer huvudmannens plan, vilken beslutades av nämnden 2024-05-24 §87.

Nuläge

Följande aktiviteter har hittills genomförts:

- Alla rektorer har upprättat en implementeringsplan i sina verksamheter, utifrån huvudmannens plan.
- Styrgruppen för Gy/Komvux25 har bildats med tre utbildningschefer, fem rektorer, avdelningschef för kvalitet och utveckling samt två strateger. Styrgruppen har haft åtta möten under perioden juni 2024 till mars 2025.
- Sju centrala ämnesgruppsmöten (CÄG) har genomförts under hösten 2024 och våren 2025. Dessa har haft ett centralt planerat innehåll som skolorna sedan har kunnat utgå från i sitt utvecklingsarbete i den egna verksamheten.
- Två skolgemensamma tillfällen för alla ämnes- och yrkeslärare inom förvaltningen har genomförts. Styrgruppen satte ramarna för dessa, men det var CÄG-grupperna som gjorde planeringen i respektive grupp.

Utvärdering

En utvärdering genomfördes i januari 2025 för att se att implementeringen fortgår på alla skolor. Lärare inom vuxenutbildning och gymnasieskola fick svara på frågor om de förstår ämnesbetygsreformens innehåll och syfte samt om de har förberett sig för införandet av ämnesbetygsreformen. Majoriteten av lärarna svarade att de förstår innehållet och att de förberett sig för införandet.

I de fall där personal svarat att det inte pågår ett implementeringsarbete, bedöms orsaken vara att Skolverket inte kommit ut med tillräckligt informationsmaterial för att ett mer konkret arbete ska ha kunnat genomföras på skolorna. Det finns även en del ämneslärare och studie- och yrkesvägledare inom vuxenutbildningen som i sin nuvarande tjänst inte är tjänstefördelade på gymnasial nivå och därmed inte varit lika involverade i implementeringsarbetet.

Nästa utvärdering genomförs i juni 2026, efter att alla skolor har satt betyg minst en gång.

Statsbidrag för ämnesbetyg

Förvaltningen har ansökt om statsbidraget för implementering av ämnesbetygsreformen. För 2024 beviljades förvaltningen 1 209 349 kronor. Medlen var avsedda att använda för kompetensutveckling, informationsinsatser och handledning.

Medlen har använts för att bekosta föreläsningar om ämnesbetygsreformen, inköp av böcker om reformen och för att organisera, planera och genomföra möten i 17 ämnesgrupper. Den större delen av statsbidraget har använts till en del av lönekostnaderna för samordnare inom vuxenutbildning och gymnasieskola på förvaltningen. Samordnarna har organiserat och planerat för ämnesgrupperna samt stöttat grupperna. Ämnesgrupperna har bestått av lärare och skolledare inom gymnasieskola och vuxenutbildning.

För 2025 har förvaltningen erhållit statsbidrag på 843 686 kr för fortsatt implementering av ämnesbetygsreformen. Statsbidraget planeras att användas på ungefär samma sätt som för 2024.

Planering framåt

Inför läsåret 2025/26 planerar förvaltningen ett fortsatt arbete inom de centrala ämnesgrupperna. Fyra CÄG-tillfällen planeras under läsåret, samt två skolgemensamma halvdagar för alla lärare. Tid avsetts för att tolka det material som Skolverket utlovat senast i augusti 2025. Eftersom vuxenutbildningen redan i oktober 2025 sätter de första betygen, ska vuxenutbildningens erfarenheter av betygssättning vid dessa tillfällen delas med gymnasiet.

Personuppgifter kommuniceras internt och externt i osäkra kanaler

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Vidarehantering	Till plan
Personuppgifter kommuniceras internt och externt i osäkra kanaler	4. Troligt	4. Allvarligt	16 	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka*	Nej
Beskrivning av risk Risk för att personuppgifter kommuniceras internt/externt i osäkra kanaler på grund av avsaknad av riktlinjer och oklarheter kring befintliga krypteringslösningar, vilket kan leda till olovlig spridning av personuppgifter					
Riskansvarig Avdelning för ekonomi, fysisk miljö och IT					

Kommentar:

Risken för att personuppgifter kommuniceras internt och/eller externt i osäkra kanaler berör både förvaltningens arbete med dataskydd och informationssäkerhet. Syftet med dataskyddsförordningen (GDPR) är att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter, samt att säkerställa det fria flödet av personuppgifter inom EU.

I Malmö stad styrs personuppgiftsbehandlingen och informationssäkerhetsarbetet genom centrala riktlinjer som beslutas av kommunstyrelsen och servicenämnden. Riktlinjernas innehåll och de övriga krav som följer av gällande lagstiftning konkretiseras i anvisningar. Övriga nämnder har dessutom möjlighet att besluta om egna styrdokument när detta bedöms som nödvändigt. Gymnasie- och utbildningsförvaltningen förbereder för närvarande ett förslag till riktlinjer om användning av AI-system för beslut i Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Förslaget kommer bland annat att beröra behandling av personuppgifter i AI-system.

Malmö stads revision har granskat kommunstyrelsens och servicenämndens arbete kring IT-säkerhet. I rapporten från granskning framgår att kommunstyrelsen genom styrande dokument har etablerat en styrning av IT-säkerhetsarbetet i Malmö stad, men att det inte har säkerställts att dessa riktlinjer efterlevs. Rapporten behandlades vid kommunstyrelsens möte den 2 april 2025. Kommunstyrelsen beslutade då om ett yttrande till revisorskollegiet där de i huvudsak instämde i kollegiets slutsatser och konstaterade att medvetenhet och utbildning samt uppföljning och utvärdering sedan tidigare ingår i stadskontorets verksamhetsplanering för 2025.

Det epostsystem som Malmö stad använder har en krypteringslösning som kan aktiveras vid behov. Malmö stad tillhandahåller även ett system för säker

kommunikation med externa mottagare som myndigheter, regioner och andra kommuner. Därtill genomför servicekontorets Avdelningen för IT och digitalisering i dagsläget en upphandling av ett system för säker kommunikation som gör det möjligt att sända personuppgifter med ett högt skyddsvärde i digitala meddelanden inom Malmö stad. Detta system förväntas kunna tas i bruk i staden mot slutet av 2025.

Malmö stad har verktyg som möjliggör en säker kommunikation av personuppgifter både internt och externt, och den interna kommunikationen kommer att få en högre säkerhetsnivå med den nya kommunikationstjänst som förväntas kunna införas i slutet av 2025. Dessutom har stadskontoret under 2025 ett särskilt fokus på åtgärder för att öka medvetenhet och utbilda personal om informationssäkerhet. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen kommer att understödja dessa insatser genom att medverka i de initiativ som stadskontoret planerar med syftet att öka medvetenheten och kunskapen bland förvaltningens personal. Förvaltningen kommer även se över det behov av specifika åtgärder som finns inom förvaltningen för detta ändamål, bland annat för att motverka risken att personuppgifter kommuniceras i osäkra kanaler.

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef

Anneli Schwartz Förvaltningschef